

at naar vi først ere komne ud over al den Politik, som ligger i disse Forslag — thi det er Politik fra Højres Side som ogsaa fra andre Sider —, vil man ogsaa kunne blive enig om et Forsvar, som i Virkeligheden kan tjene vort Land, hvis det en Gang skulde gaa paa Livet løs, og tjene de militære Interesser, der skulde varetages i Tilfælde af, at andre Nationer kriges, og vi ligge neutrale.

Jeg har, sidst jeg havde Ordet, udtalt mig udførligt, men jeg vil dog her tilføje, at Neutraliteten for vort Vedkommende aldrig vil blive paakaldt uden i Tilfælde af Krig mellem England og Tyskland, og en saadan Krig kunne vi rolig holde os udenfor. Der er ingen, der vil antaste vor Selvstændighed, naar vi ikke selv give Anledning dertil. Lad os holde os neutrale og fordre af Regeringen, at den ikke tillader noget som helst Skuespil i Form af Mobilisering og den Slags Humbug. At holde os rolige og være virkelig neutrale, det er Vejen til at bevare vor Selvstændighed, naar en saadan Krig bryder ud. Jeg begrunder det særlig derved, at den eneste Stat, vi kunne tænke os vilde true vor Selvstændighed, er Tyskland, men paa den anden Side er det ogsaa den eneste blandt Stormagterne, som har nogen Interesse af, at vi ligge som selvstændig neutral Magt ved dets Nordgrænse. I Tilfælde af en Livskamp mellem England og Tyskland er dets Handel udsat for Tilintetgørelse, paa samme Maade som vi tilintetgjorde den i 1848—49. Hvis Englands Flaade er mægtig nok til at blokere de tyske Havne, er Tyskland kuert. Men ligge vi som en neutral, selvstændig Stat ved dets Nordgrænse, kunne dets Import og Eksport med en lille Omvej ad vore Jernbaner føres under vort neutrale Flag over Havene. Det vil være en uhyre Støtte for Tyskland under en saadan Krig, at vi ligge som neutral, selvstændig Magt, men saa skulde vi ogsaa holde os neutrale, saa at Tyskland er sikker paa, at vort Flag bliver respekteret.

Der er i det tænkte Tilfælde kun to Magter, som der kan være Tale om, at vi kunne komme i Ustand med, den ene er Tyskland, den anden England. Men Tyskland har Interesse af, at vi forblive neutrale, og det vil ikke antaste vor Neutralitet, hvis vi ikke selv tvinge det dertil. Hvad England angaar, er der ingen Tvivl om, efter hele dets politiske Færd gennem Tiderne, at det vil respektere vor Uafhængighed. Men at regne paa, at det skal støtte os og bevare vor Selvstændighed,

naar vi ikke holde os neutrale, tror jeg vil være at regne fejl. Vi have i tidligere Tid haft al mulig Grund til at tro, at England vilde støtte vor Selvstændighed, saa snart den blev truet, men naar England, i det Øjeblik vi paaførte os selv Krigen i 1864, idet vi nægtede at lyde de Raad, der lød til os fra Stormagterne, og kastede os ind i Krig med Tyskland-Østerrig, ikke saa sin Interesse i at støtte os og bevare vor Selvstændighed, saa at Kielerhavn var bleven i vor Besiddelse, og saaledes at Østersøkanalen aldrig var bleven bygget, hvilken Interesse skulde England saa nu have, naar vi selv gaa hen og kompromittere vor Eksistens, i at røre en Haand for at opretholde vor Selvstændighed, nu da Tyskland har Midlerne og Vejen til at stille en Flaade paa Benene, som selv England frygter for? Hvad Interesse skulde England have i, om de Strimler Land, der ligge Nord for Tyskland, ere selvstændige eller ej? Den Dag, vi tillade os under Paaskud af at forsvare vor Neutralitet, at løse et Skud mod England, er hele vor Eksistens, vort Erhvervsliv og hele vor finansielle Stilling komplet ødelagt. Den Dag, da England ikke respekterer vort neutrale Flag, ere vi tvungne til at gaa ind under Tysklands Aag, anden Vej have vi ikke. Men netop derfor gælder det om, at der ikke fra vor Side løses et eneste Skud, saa enten England eller Tyskland kan bebrejde os, at vi ikke have holdt os neutrale. Det er hele vor finansielle Stilling, det gælder om, hele vor Eksistens som Nation. Derfor siger jeg: Lav det hele, som De ville; hvis De, den Dag Krigen bryder ud, ikke have en Regering med tilstrækkelige Nerver og med tilstrækkelig Forstand og Energi til at holde os udenfor det hele, kunne De lave det hele Militærapparat, som De ville, det er dog Nonsens det hele.

Ordføreren (J. C. Christensen): Skønt det er mange Ændringsforslag, der ere stillede, og skønt mange Forslagsstillere og andre ærede Medlemmer have haft Ordet, siden jeg udtalte mig om Betænkningen og Ændringsforslagene, er jeg dog i Stand til at fatte mig forholdsvis kort. Udtalelserne have nemlig haft en noget mere almindelig Karakter, og jeg kan derfor, idet jeg vender mig imod enkelte af disse Udtalelser, ogsaa holde mine i en tilsvarende Form.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), der talte som Ordfører for det socialde-